

amely a szerzetesi krónikást minden betűvetésében mozgatja. Ellenben a lépten-nyomon kiütköző nemzeti, illetőleg faji öntudat és büszkeség, a határozott politikai pártállás és ettől irányított önálló ítélet, a dinasztíának s különösen az élő uralkodó ágának magasztalása, az események személyi és politikai okainak a fürkészésére való hajlam egytől-egyig az udvari légkörben élő gesta-íróra vallanak. Műve dinasztikus érdekű hőstörténet, az elbeszélés középpontjában a mindenkori uralkodóval. Lelkesedéssel ír a nemzet erejét bizonyító hőstettekről. Eszménye mégsem a honfoglalás és kalandozások vitéz harcosa, nem az államalapító István, nem a bölcsen uralkodó Béla; az ő eszménye László, de nem a hős lovag, hanem a XI. századi keresztény renaissance szellemének megfelelően a „kegyes király“, kinek sugalló hatására lett a magyar nép tömegeinél a kereszténység többé-kevésbbé kényszerű formaságból önkéntelen érzelmi készséggé. Az ősi pogány-magyar és a nyugati keresztény eszmék összeforrásából sarjadzott keresztény-magyar műveltség legelső érett gyümölcsei közül való az 1091. táján kelt *Gesta Ungarorum*. Szerzője valószínűleg Szent László udvarához tartozó és a Ják-nemzetséghez közelálló, franciás műveltségű magyar pap volt, talán maga a Ják-nembeli *Koppány* püspök, korábban Szent László udvari káplánja. *Pais Dezső*.

Berzeviczy-Emlékkönyv. Egy nevezetes fordulóhoz ért, magasra ívelő pálya megbecsülését jelenti az a szép kötet, melyet egyik vidéki főiskolánk vezetősége a M. T. Akadémia és Kisfaludy-Társaság érdekes elnökének írói jubileuma emlékéül tett közzé. Az ellenséges megszállás folytán Miskolcon működő eperjesi jogakadémia ünnepi módon egykori tanárát, Berzeviczy Albertet, kinek sikerben gazdag életútján éppen akadémiai tanársága jelzi az első fontosabb állomást. A Bruckner Győzőtől szerkesztett, kiállításában is izlésre valló mű terjedelmes jogi, történelmi és társadalomtudományi értékek alakjában mutatja be a főiskola volt (Eötvényi Olivér,

Erekly István, Horváth Ödön, Moór Gyula, Réz Mihály) és jelenlegi tanárainak (Bruckner Győző, Hacker Ervin, Henzelmann Aladár, Schneller Károly, Szontagh Vilmos, Sztehlo Zoltán, Zsedényi Béla, Putnoki Béla) egyévi kulturmunkáját. Az érdekes tárgyú s feldolgozásukban komoly elmélyedésről tanuskodó munkák közül szinte egész kötetted szélesedik ki a szerkesztőé a Thököly-család késmárki magán földesuraságáról, mely még a tárggyal kapcsolatos mondakörre is kiterjeszkedik; továbbá Schneller Károlyé Magyarország városi és vidéki népességéről, mely 1918-ban a M. T. Akadémiától jutalomban részesült. A testes kötet befejező részében a jogakadémia 1924—25. évi Almanachjának függelékeként Radványi Sándornak a párbajról írt pályanyertes dolgozata olvasható. Az ünnepi gondolat jegyében fogant Emlékkönyv egészében értékes bizonyosága annak, hogy a nagy hírű főiskola multjához illő kegyelettel ápolja nemes hagyományait. *A. B.*

A varázshegy. A német „Bildungsroman“-ok, az „Agathon“-ok, a „Wilhelm Meister“-ek, a „Hyperion“-ok és a „Zöld Henrik“-ek sorához kell hozzáírunk Thomas Mann-nak most magyarul is (Turóczy József és Révay József fordításában) megjelent munkáját. Ez a tipikusan német műfaj, mely koronként öneszméltre ébreszti a németiséget s vele tán egész Európát is, ismét egy jellegzetes képviselővel gazdagodott. A „Buddenbrooks“ szerzője, kit a magyar közönség is jól ismer, mindig a németiség életét élte, regényei és tanulmányai a német problematikusság megjelenítői s ez a munkája is azt a célt tűzte ki maga elé, hogy fajtája nyílt kérdésekkel teletűzdelt lelket világítsa meg.

A „fejlődésregény“-ek mind meg-egyeznek egymással abban, hogy a történeti, a cselekvényi váz a lehető legegyszerűbb. Csak annyi van belőle, amennyi a mondanivaló hordozásához feltétlenül szükséges, nincs rajta semmi érdekesség-hangsúly, nem éli a regény egyedülvaló életét, semmi más ez, csak tompa színű staffage, támpont a mi elképzelésünk számára. „A varázshegy“-ben is a legvégső lehetőség el van vékonnyítva ez a történet-esontváz. Egy